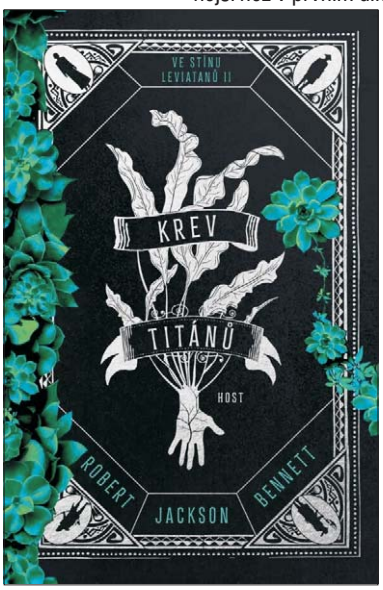
Robert Jackson Bennett: Krev titánů

Kniha *Krev titánů* je pokračováním románu *Pohár smrti.* Odehrává se ve světě, kde se z moře opakovaně vynořují tajemné obří bytosti nazývané *leviatani.* Ti na jednu stranu ničí lidské osídlení natolik výrazně, že tamní Chanúmská říše musí být víceméně vojensky organizována, aby se jejich nájezdům dokázala ubránit. Na druhou stranu jsou ovšem těla leviatanů, zvláště jejich krev, zdrojem nebezpečných látek, které umožňují výrazné a různorodé přetváření lidských tkání, což lidem zpětně pomáhá v boji s leviatany.

Hrdiny knih jsou poněkud tajemná vyšetřovatelka Ana Dolabrová, která trpí fóbií z otevřených prostor a zahlcení smyslů, ale je nadaná mimořádným analytickým a deduktivním myšlením (nevíme, zda přirozeným nebo vylepšeným). A její asistent Diniios Kol, jehož očima příběh sledujeme, který je vylepšený jako *rytec,* tedy člověk schopný si v případě potřeby vrýt do paměti spolehlivě veškeré podrobnosti toho, co vidí nebo slyší. Tato dvojice vyšetřuje různé neobvyklé a záhadně působící zločiny, které ohrožují fungování Chanúmské říše.

Napsat pokračování úspěšné knihy je obtížné, protože čtenáři mají od autora protikladná očekávání: chtějí, aby byl příběh stejný jako to, co se jim líbilo, ale aby byl současně odlišný, aby je bavil. Robert Jackson Bennett tuto potíž řeší tak, že – zřejmě jen dočasně – ustupuje ze směru, který si vytyčil v první knize. Záhadou, která zůstala nevyřešena, je samotná existence leviatanů, protože tušíme, že se za ní (a její krvavou interakcí s lidmi) skrývá něco tajemného. Případ zmizelého bankovního úředníka, který je variací na klasický problém záhady zamčeného pokoje, nás ve druhém svazku přivádí na okraj Říše, do míst, kde se zpracovává krev zabitých leviatanů. O nich samotných se ovšem moc nového nedozvíme. Autor se rozhodl spíše upevnit a prohloubit naše „soužití" s jeho světem.

Podobné je to i se samotným vyšetřováním. Na jednu stranu jde opět o stejnou kombinaci poněkud výstředních konstrukcí v nejlepším stylu Sherlocka Holmese a kuriózních, někdy až podvratně působících odhalení ženské inkarnace Nero Wolfa. Ale struktura případu je tentokrát odlišná. Sledujeme sérii záhad, z nichž každá je sama o sobě poměrně rychle objasněná, ale které hrdiny pokaždé přivádějí ke složitějšímu a závažnějšímu problému. Ty zasahují do stále větší šíře, čímž se z případu kriminálního stává postupně svízel bezpečnostní, politická až vojenská, takže nakonec hlavního hrdinu (ještě více než v prvním díle) dovede k pochybám ohledně vlastního osudu.

I když tedy v prvním plánu autor někdy pracuje s nadsázkou, která obratně balancuje až na hraně parodie, příběh sám je myšlený vážně. Samotná detektivní zápletka je vystavěná na dnešní poměry neobvykle solidně. Autor také – přinejmenším pro mne – správně odhadl její spletitost, takže poměrně významné části vysvětlení je možné i při běžném čtení na základě indicií odhadnout nějakou dobu předtím, než jsou odhalena detektivem, ale zdaleka ne všechny a ne do všech podrobností. Autor se sice nepokouší odhadnout, jaký dopad na fungování společnosti by mělo rozsáhlé modifikování lidských těl – dá se předpokládat, že mnohem komplexnější, než jaké nám ukazuje. Ale fantastické reálie jsou tentokrát ještě výraznější než v prvním díle součástí výstavby a řešení případů, takže i v tomto rozměru jde o pokračování dobře zvládnuté.

Robert Jackson Bennett ve svých knihách na pozadí fantasy příběhu obvykle navíc zkoumá závažnější témata. Zde si například klade dávnou otázku, za jakých okolností může nějaká větší společnost trvaleji existovat, když se zdá, že jak jednotlivci, kteří společnost tvoří, tak pravidla, která ji formují, neustále a nenapravitelně selhávají. Výhody, které přináší život ve společnosti a vzájemná spolupráce, jsou sice zcela zřejmé, ale lidem z nějakých hluboce zakořeněných důvodů nepřijdou dostatečně přesvědčivé pro to, aby se chovali rozumně. Co je potřeba, aby společnost navzdory tomuto vrozenému hendikepu přežila?

Autor tentokrát nevyužije fantastické reálie k nalezení nějakého nového druhu odpovědi na starou otázku (jako to udělal v mé oblíbené trilogii *Božská města).* Hlavní hrdina nakonec dojde k náhledu, který může připomínat poznámku kapitána Picarda k poručíku Worfovi v závěru epizody *Polní soud* ze seriálu *Star Trek:* „Bdělost, to je cena, kterou musíme neustále platit." Postřeh, že existenci žádné společnosti není možné spolehlivě zajistit formálními pravidly, není jistě nijak originální. Ale je potřeba ho znovu a znovu v nových a autentických podobách připomínat. A to se *Krvi titánů* daří.

Zatímco v *Poháru smrti* obestírala oba hlavní hrdiny rouška tajemství, kterou jsme postupně odhalovali, přesto jsme se o jejich vnitřní psychologii zase tolik nedozvěděli. Zde už je potkáváme jako staré známe a kniha proto vztah vyšetřovatelky Any a jejího asistenta Diniose nijak zvlášť netematizuje. Na pozadí spletitého příběhu je však poznáme až nečekaně dobře. A přišlo mi pozoruhodné, jak se z na začátku poněkud groteskní postavy Any Dolabrové postupně stal někdo s velmi vyhraněnou vizí a pozoruhodnými důvody pro její obhajobu. *Krev titánů* nám tak představuje hlavního hrdinu dnes už vlastně neobvyklého typu: realisticky pojímanou, ale vyhraněně kladnou postavu. (Jako další podobný případ mě napadá snad jen vyšetřovatel Tom Dreyfus z románu *Prefekt* od Alastaira Reynoldse.) Je příjemné potkat občas někoho podobného alespoň v knize.